

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1984-1985

14 NOVEMBER 1984

WETSONTWERP

tot wijziging van de wetten
op de handelsvennootschappen,
gecoördineerd op 30 november 1935

VERSLAG

NAMENS DE BIJZONDERE COMMISSIE
ONDER MEER
BELAST MET HET ONDERZOEK VAN
HET WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN
DE GECOÖRDINEERDE WETTEN BETREFFENDE
DE HANDELSVENNOOTSCHAPPEN ⁽¹⁾

UITGEBRACHT DOOR DE HEER VERHAEGEN

DAMES EN HEREN,

Uw commissie besliste de bespreking te beperken tot de door de Senaat gewijzigde artikelen.

Ofschoon er slechts enkele artikelen werden gewijzigd, vormt het zeer overzichtelijk verslag van senator Pede een belangrijke aanvulling van het verslag van de Kamer, omdat het interessante gegevens bevat voor de interpretatie van een aantal artikelen van het ontwerp.

⁽¹⁾ Samenstelling van de Commissie:

Voorzitter: de heer Collignon.

A. — Leden: de heren Beerden, Bockstal, Detremmerie, Franck, le Hardy de Beaulieu, Steverlynck, Verhaegen. — Bossuyt, Collignon, J.-B. Delhay, D'Hose, Mottard, Van den Bossche, Willockx. — Barzin, Bril, Denys, Henrion, Munde-leer, Van de Velde. — Baert, Vansteenkiste.

B. — Plaatsvervangers: de heren *Bourgeois, Deneir, Desmarests, Grafé, T. Kelchtermans, Suykerbuyk, Tant, Van Rompaey*. — M. Colla, Collart, Deni-son, Derycke, Mevr. Detiège, de heren *Rigo, Santkin*. — Daems, Evers, Huyle-brouck, Pans, Pierard, Sprockeels, Verberckmoes. — Belmans, Schiltz, Verniers.

Zie:

210 (1981-1982):

— Nr. 11: Ontwerp gewijzigd door de Senaat.

Chambre des Représentants

SESSION 1984-1985

14 NOVEMBRE 1984

PROJET DE LOI

modifiant les lois
sur les sociétés commerciales,
coordonnées le 30 novembre 1935

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION SPECIALE
CHARGÉE NOTAMMENT
DE L'EXAMEN DU PROJET DE LOI
MODIFIANT LES LOIS COORDONNÉES
SUR LES SOCIÉTÉS COMMERCIALES ⁽¹⁾

PAR M. VERHAEGEN

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a décidé de circonscrire la discussion aux articles modifiés par le Sénat.

Bien que quelques articles seulement aient été modifiés, le rapport très clair de M. le Sénateur Pede constitue un complément important au rapport de la Chambre, étant donné qu'il contient des données intéressantes pour l'interprétation d'un certain nombre d'articles du projet.

⁽¹⁾ Composition de la Commission:

Président: M. Collignon.

A. — Membres: MM. Beerden, Bockstal, Detremmerie, Franck, le Hardy de Beaulieu, Steverlynck, Verhaegen. — Bossuyt, Collignon, J.-B. Delhay, D'Hose, Mottard, Van den Bossche, Willockx. — Barzin, Bril, Denys, Henrion, Munde-leer, Van de Velde. — Baert, Vansteenkiste.

B. — Suppléants: MM. *Bourgeois, Deneir, Desmarests, Grafé, T. Kelchtermans, Suykerbuyk, Tant, Van Rompaey*. — M. Colla, Collart, Deni-son, Derycke, Mme Detiège, MM. *Rigo, Santkin*. — Daems, Evers, Huylebrouck, Pans, Pierard, Sprockeels, Verberckmoes. — Belmans, Schiltz, Verniers.

Voir:

210 (1981-1982):

— N° 11: Projet amendé par le Sénat.

1. Artikel 9.

In het nieuw artikel 33bis werd de techniek van het « toegestaan kapitaal » wettelijk geregeld. Dit houdt in dat de algemene vergadering aan de raad van bestuur een machtiging verleent om conform de modaliteiten van artikel 33bis een kapitaalverhoging door te voeren.

Op basis van de door de Kamer van Volksvertegenwoordigers goedgekeurde tekst, was het echter niet mogelijk voor de raad van bestuur om, in het kader van het toegestaan kapitaal, tot een kapitaalverhoging over te gaan door opnemings van reserves.

Zowel in de Senaat als in de Bijzondere Commissie voor de Hervorming voor de Handelsvennootschappen in de Kamer werd echter gewaarschuwd voor de gevaren van een kapitaalverhoging door incorporatie van de reserves waarbij afbreuk zou worden gedaan aan de voorrechten van de algemene vergadering.

Dit werd door een lid van de commissie nogmaals onderstreept.

Tenslotte hecht de commissie eenparig haar goedkeuring aan de in de Senaat ingevoerde wijziging, die het mogelijk maakt de techniek van het toegelaten kapitaal zelfs voor de incorporatie van reserves of van kapitaal toe te passen, op voorwaarde dat de statuten daar uitdrukkelijk in voorzien.

Op deze wijze is benadrukt dat de algemene vergadering niet onbewust aan de raad van bestuur de bevoegdheid kan geven voor een kapitaalverhoging door incorporatie van de reserves.

2. Artikel 10.

Het nieuw artikel 34 heeft de formaliteiten omschreven die moeten worden nageleefd bij kapitaalverhoging.

De door de Kamer aangenomen tekst maakte geen voldoende onderscheid tussen de beslissing om het kapitaal te verhogen en de constatering dat de verhoging gerealiseerd werd. De Senaat heeft de §§ 4 en 5 van artikel 34 door een nieuwe, duidelijker tekst vervangen.

De commissie gaat eenparig akkoord met de geamendeerde tekst.

3. Artikel 11.

In verband met dit artikel werden in de Senaat enkele belangrijke bemerkingen en aanvullingen gegeven :

a) Door de regering werd een amendement ingediend om te onderstrepen dat de bekendmaking van een uitgifte van aandelen met voorkeurrecht niet mag beschouwd worden als een publiek beroep op beleggers met de wettelijke gevolgen vanden.

Om die reden werd een nieuw vijfde lid ingevoegd in § 1. Daarenboven werd in het regeringsamendement eveneens een meer logische structuur gegeven aan het oude derde en vierde lid van § 1.

b) De Senaatscommissie heeft het advies ingewonnen van de commissie der Europese Gemeenschappen in verband met de interpretatie, die aan artikel 29, § 7 van de tweede Richtlijn kan worden gegeven. Op basis van dit advies heeft men voor de « vaste overname » van de uitgegeven aandelen geopteerd voor een formule waarbij naast « banken en andere financiële instellingen » eveneens een beroep zou kunnen worden gedaan op de portefeuillemaatschappijen zowel uit de particuliere als uit de openbare sector. Deze maatschappijen zijn immers eveneens onderworpen aan een ernstig toezicht door de Bankcommissie.

De commissie gaat eenparig akkoord met de tekstwijziging aangebracht door de Senaat.

4. Artikel 14.

Volgens artikel 17 mag een naamloze vennootschap slechts onder bepaalde voorwaarden eigen aandelen of winstbewijzen verwerven op straf van nietigheid van deze effecten.

1. Article 9.

L'article 33bis (nouveau) légalise la technique du « capital autorisé ». Selon cette technique, l'assemblée générale autorise le conseil d'administration à procéder à une augmentation du capital conformément aux modalités prévues à l'article 33bis.

Aux termes de la disposition qui avait été adoptée par la Chambre des Représentants, le conseil d'administration ne pouvait cependant pas procéder à une augmentation du capital, dans le cadre du capital autorisé, par l'incorporation de réserves.

Tant le Sénat que la Commission spéciale de la Chambre ont mis en garde contre le risque qu'une augmentation du capital soit réalisée par l'incorporation de réserves en portant atteinte aux prérogatives de l'assemblée générale.

Un membre de la Commission souligne une nouvelle fois ce risque.

Finalement, la Commission unanime approuve la modification apportée par le Sénat, qui permet le recours à la technique du capital autorisé même pour l'incorporation de réserves ou de capital, à condition que les statuts le prévoient expressément.

Etant donné cette condition, il est exclu que l'assemblée générale puisse autoriser, sans s'en rendre compte, le conseil d'administration à augmenter le capital par l'incorporation de réserves.

2. Article 10.

L'article 34 (nouveau) précise les formalités à respecter en cas d'augmentation du capital.

Le texte adopté par la Chambre ne distinguait pas suffisamment la décision d'augmenter le capital et la constatation de la réalisation de l'augmentation. Le Sénat a remplacé les §§ 4 et 5 de l'article 34 par un nouveau texte plus précis.

La Commission unanime marque son accord sur le texte amendé.

3. Article 11.

Cet article a fait l'objet de remarques et ajouts importants au cours de son examen au Sénat.

a) Le Gouvernement a présenté un amendement visant à spécifier que l'annonce de l'ouverture de la souscription préférentielle ne peut être considérée comme un appel public à l'épargne, avec toutes les conséquences légales qui en découlent.

C'est la raison pour laquelle un alinéa 5 (nouveau) a été inséré dans le § 1er. L'amendement du Gouvernement a, par ailleurs, structuré plus logiquement les anciens alinéas 3 et 4 du § 1er.

b) La Commission du Sénat a demandé l'avis de la Commission des Communautés européennes au sujet de l'interprétation à donner à l'article 29, § 7, de la deuxième directive. Sur la base de cet avis, on a opté pour une formule selon laquelle il peut être fait appel, pour la « prise ferme » des actions émises, non seulement aux banques et autres établissements financiers, mais également aux sociétés à portefeuille du secteur privé et du secteur public. Ces sociétés sont, en effet, soumises à un contrôle strict de la part de la Commission bancaire.

La Commission unanime marque son accord sur la modification de texte apportée par le Sénat.

4. Article 14.

L'article 17 prévoit qu'une société anonyme ne peut acquérir ses propres actions ou parts bénéficiaires qu'en respectant certaines conditions et que les titres acquis sont nuls de plein droit en cas de non-respect de ces conditions.

De oorspronkelijke tekst bepaalde echter niet dat om de nietigheid van de aandelen op naam te kunnen verifiëren, die nietigheid in het bijzonder register voor die aandelen (artikel 42) vermeld wordt. De materiële vernietiging kon uiteraard slechts betrekking hebben op de aandelen aan toonder. Door artikel 14 huidige tekst) is aan deze leemte tegemoet gekomen.

De commissie keurt deze wijziging eenparig goed.

5. Artikel 19.

In dit artikel worden enkele vergissingen in de verwijzingen naar artikel 52*bis* die voorkomen in artikel 52*quater*, rechtgezet. Dit zijn louter materiële wijzigingen.

De commissie keurt deze wijziging eenparig goed.

6. Artikel 30.

In de Nederlandse versie van het door de Senaat overgezonden tekst van het tweede lid van artikel 77*ter* werd een materiële vergissing begaan waardoor er een verschil is tussen de Franse en Nederlandse tekst.

De commissie heeft eenparig deze vergissing rechtgezet en volgende Nederlandse tekst van het tweede lid aangenomen :

« Deze uitkering mag alleen geschieden op de winst van het lopende boekjaar, in voorkomend geval verminderd met het overgedragen verlies of vermeerderd met de overgedragen winst, zonder onttrekking aan de gevormde reserves en met inachtneming van de reserves die krachtens een wettelijke of statutaire bepaling moeten worden gevormd. »

7. Artikel 40.

In artikel 40 wordt een nieuwe regeling ingevoerd in verband met de verantwoordelijkheid van de bestuurders wanneer er zich ernstige financiële problemen stellen in de vennootschap. Deze nieuwe verantwoordelijkheid wordt omschreven in artikel 103.

Zoals in de Kamer van Volksvertegenwoordigers werd dit artikel ook in de Senaat uitvoerig besproken.

Aangezien de termijn van zes weken te kort werd geacht, heeft de Senaat de termijn voorzien in artikel 103 voor de bijeenroeping van de algemene vergadering op twee maanden gebracht. De Senaat preciseerde eveneens het uitgangspunt van deze termijn.

De Senaat heeft in verband met de wettelijke verplichtingen verwezen naar het opmaken van de halfjaarlijkse staten.

Een lid verwijst echter in dit verband naar de gewoonte in sommige ondernemingen om b.v. een trimestriële staat op te maken.

De commissie onderstreept dat de wettelijke verplichtingen niet te restrictief omschreven mogen worden. Hierbij werd het voorbeeld aangehaald van de wettelijke verplichtingen i.v.m. de aan de ondernemingsraad te verstrekken inlichtingen naast de wettelijke en statutaire verplichtingen die voortvloeien uit de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen en uit de boekhoudingswet.

De commissie gaat eenparig akkoord met de tekstwijziging.

8. Artikel 45.

In de Senaat werd een wijziging gebracht aan artikel 121, 12°.

De tekst die aangenomen werd door de Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft inderdaad verkeerdelijk de integrale tekst van de N.V. overgenomen. In de P.V.B.A. zijn immers alle aandelen verdeeld in gelijke delen met een nominale waarde die niet lager dan 1 000 frank mag zijn (art. 124).

De commissie gaat eenparig akkoord met deze wijziging.

Le texte initial ne prévoyait cependant pas qu'afin de permettre de vérifier la nullité des actions nominatives, celles-ci seraient mentionnées au registre spécial prévu pour ces actions (article 42). La destruction matérielle ne pouvait viser que les actions au porteur. L'article 14 comble cette lacune.

La Commission unanime marque son accord sur cette modification.

5. Article 19.

Cet article corrige quelques erreurs de renvoi à l'article 52*bis* qui se sont glissées dans l'article 52*quater*. Il s'agit de modifications d'ordre purement matériel.

La Commission unanime marque son accord sur cette modification.

6. Article 30.

La Commission constate entre la version française et la version néerlandaise de l'alinéa 2 du texte de l'article 77*ter* transmis par le Sénat une divergence due à une erreur matérielle dans le texte néerlandais.

La Commission corrige cette erreur et adopte à l'unanimité le texte néerlandais suivant du deuxième alinéa :

« Deze uitkering mag alleen geschieden op de winst van het lopende boekjaar, in voorkomend geval verminderd met het overgedragen verlies of vermeerderd met de overgedragen winst, zonder onttrekking aan de gevormde reserves en met inachtneming van de reserves die krachtens een wettelijke of statutaire bepaling moeten worden gevormd. »

7. Article 40.

L'article 40 instaure une nouvelle réglementation concernant la responsabilité des administrateurs lorsque la société est confrontée à de graves problèmes financiers. Cette nouvelle responsabilité est définie à l'article 103.

Le Sénat a, tout comme la Chambre des représentants, discuté longuement cet article.

Jugeant que le délai de six semaines prévu à l'article 103 pour la convocation de l'assemblée générale était trop bref, le Sénat a porté ce délai à deux mois. Le Sénat a également précisé le point de départ de ce délai.

En ce qui concerne les obligations légales, le Sénat a fait état de l'obligation d'établir chaque semestre un état résumant la situation active et passive.

A ce propos, un membre fait toutefois observer qu'il est de coutume dans certaines entreprises d'établir par exemple des états trimestriels.

La Commission souligne que les obligations légales ne doivent pas être définies de manière trop restrictive. Elle cite l'exemple des obligations légales à respecter dans le cadre de l'information aux conseils d'entreprise en plus des obligations légales et statutaires découlant des lois coordonnées sur les sociétés et de la loi comptable.

La Commission unanime marque son accord sur la modification de texte.

8. Article 45.

Le Sénat a modifié le texte de l'article 121, 12°.

C'est en effet par erreur que la disposition adoptée par la Chambre des représentants a repris intégralement le texte applicable aux sociétés anonymes. Le capital d'une S.P.R.L. se divise en effet en parts égales ayant une valeur nominale qui ne peut être inférieure à 1 000 francs (art. 124).

La Commission unanime marque son accord sur cette modification.

9. Artikelen 55 en 60.

De artikelen 53 tot 57 van het door de Kamer goedgekeurde ontwerp brengen aan sommige bepalingen m.b.t. de coöperatieve vennootschap enkele wijzigingen aan. In de Senaat werden een aantal bijkomende wijzigingen voorgesteld, namelijk :

1° voor de coöperatieve worden i.p.v. minstens 7 vennoten voortaan minstens 3 vennoten vereist, dit in afwijking met de N.V. en de P.V.B.A. waar het minimum op 2 vennoten is bepaald ;

2° de zesmaandelijkse neerlegging van de vennotenlijst dient enkel te gebeuren in de coöperatieve vennootschappen waar de vennoten hoofdelijk en onbeperkt aansprakelijk zijn (art. 162).

Uw commissie aanvaardt eenparig de wijziging van de artikelen 143 (3 vennoten) en 162 (zesmaandelijkse neerlegging van de vennotenlijst enkel in die coöperatieve vennootschappen waar de vennoten hoofdelijk en onbeperkt aansprakelijk zijn).

10. Artikel 62.

Dit artikel herstelt een materiële vergissing welke voorkwam in de verwijzing van artikel 172, 5°.

De commissie verklaart zich eenparig akkoord met de volgende nieuwe tekst : « artikel 30, met uitzondering van 11° en 15° tot 18°, in artikel 121, met uitzondering van 8° tot 12° ».

11. Artikel 65.

In dit artikel wordt een in de vroegere wetgeving voorkomende vergetelheid rechtgezet.

Voortaan zijn ook de vereffenaars strafrechtelijk aansprakelijk wanneer zij geen algemene vergadering bijeenroepen, zoals voorgeschreven door artikel 187 van wet, om de resultaten van de vereffening te laten goedkeuren.

De commissie sluit zich eenparig bij deze wijziging aan.

12. Artikel 72.

Dit artikel houdt een overgangsbepaling in met betrekking tot de toepassing van de nieuwe wet op de bestaande vennootschappen.

De Senaat heeft voor de bepalingen betreffende de inhoud van het jaarverslag, het verslag van de commissarissen, alsook de wijze van berekening van het netto-actief en de voor uitkering vatbare sommen, het besluit genomen deze bepalingen slechts toepasselijk te verklaren voor het volledig boekjaar dat zal aanvangen na 31 december 1984.

De commissie gaat eenparig akkoord met deze wijziging.

∴

De artikelen en het gehele ontwerp, zoals geamendeerd door de Senaat, werden eenparig aangenomen.

De Rapporteur,
G. VERHAEGEN.

De Voorzitter,
R. COLLIGNON.

9. Articles 55 et 60.

Les articles 53 à 57 du projet de loi adopté par la Chambre apportaient quelques modifications à certaines dispositions relatives aux sociétés coopératives. Plusieurs modifications supplémentaires ont été proposées au Sénat, à savoir :

1° au lieu de devoir compter 7 associés au moins, la société coopérative ne devra plus compter que 3 associés au moins. Rappelons que le nombre minimum d'associés est fixé à 2 pour les sociétés anonymes et les S.P.R.L. ;

2° seules les sociétés coopératives dont les associés sont responsables solidairement et de manière illimitée sont tenues de déposer la liste de leurs associés tous les semestres (art. 162).

Votre Commission accepte à l'unanimité la modification des articles 143 (trois associés) et 162 (dépôt semestriel de la liste des associés seulement dans les sociétés coopératives dont les associés sont responsables solidairement et de manière illimitée).

10. Article 62.

Cet article corrige une erreur matérielle qui s'était glissée dans le renvoi figurant dans le texte de l'article 172, 5°.

La Commission unanime marque son accord sur le nouveau texte suivant : « l'article 30, à l'exception des 11° et 15° à 18°, par l'article 121, à l'exception des 8° à 12° ».

11. Article 65.

Cet article répare une omission constatée dans la législation antérieure.

Les liquidateurs seront désormais passibles de sanctions pénales quand ils omettront de convoquer une assemblée générale, conformément à l'article 187 des lois coordonnées sur les sociétés commerciales, pour faire approuver les résultats de la liquidation.

La Commission unanime marque son accord sur cette modification.

12. Article 72.

Cet article comporte une disposition transitoire concernant l'application de la nouvelle loi aux sociétés existantes.

En ce qui concerne les dispositions relatives au contenu du rapport de gestion et du rapport des commissaires, ainsi qu'au mode de calcul de l'actif net et des sommes distribuables, le Sénat a décidé de ne les rendre applicables pour la première fois qu'à l'exercice prenant cours après le 31 décembre 1984.

La Commission unanime marque son accord sur cette modification.

∴

Les articles et l'ensemble du projet, tel qu'il a été amendé par le Sénat, sont adoptés à l'unanimité.

Le Rapporteur,
G. VERHAEGEN.

Le Président,
R. COLLIGNON.

ERRATUM

Art. 30.

Het tweede lid van atikel 77ter dient te worden vervangen door wat volgt :

« Deze uitkering mag alleen geschieden op de winst van het lopende boekjaar, in voorkomend geval verminderd met het overgedragen verlies of vermeerderd met de overgedragen winst, zonder onttrekking aan de gevormde reserves en met inachtneming van de reserves die krachtens een wettelijke of statutaire bepaling moeten worden gevormd ».

ERRATUM

Art. 30.

Dans le texte néerlandais, il y a lieu de remplacer l'alinéa 2 de l'article 77ter par ce qui suit :

« Deze uitkering mag alleen geschieden op de winst van het lopende boekjaar, in voorkomend geval verminderd met het overgedragen verlies of vermeerderd met de overgedragen winst, zonder onttrekking aan de gevormde reserves en met inachtneming van de reserves die krachtens een wettelijke of statutaire bepaling moeten worden gevormd ».